

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

Paragraphvs IX. De Resignatione per Procuratorem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

ne facta per Papam motu proprio) & sic illico Ecclesia in primo libertatis statu reposita, pensio amplius peti nequeat; ad eum ut Judex ex officio nemine etiam opponente, pensionarium agentem repellere valeat. Citat pro hoc Gamb. de off. leg. l. 6. n. 484. Tond. de pensio. 77. n. 25. &c.

Questio 671. Qualiter amittatur possessio exigendi pensionem?

Respondeo primò: Tunc pensionarius dicitur amisisse possessionem naturalem, seu spoliatus possessione naturali pensionis, quando pensionem petiit ab eo, qui eam illi solvere consueverat, & is solvere non vult. Nam eò ipso, quod solvere recuset, spoliare videtur pensionarium possessione. Azor. p. 2. l. 8. c. 13. q. 2. citans Innoc. in c. suborta, de sent. & rejudic. & Decium conf. 136. Lott. l. 1. q. 38. n. 214. ubi: probando, pensionem semel petitam, & titulari eam negasse, probatur amissa naturalis possessio; quia illa denegatio intenta est ad spoliationem naturalem possessionis. Citat pro hoc Guido, Papam. decis. 629. per tot.

2. Respondeo secundò: Posito autem, quòd possessio naturalis fuerit amissa per dictam denegationem solutionis, quòd, si pensionarius per decennium acquirerit illi denegationi, negligendo petere solutionem, abiecit etiam animum possidendi, sic ipsam quoque civilem possessionem per lapsum tanti temporis, quasi ejus oblitus, amittit. Lott. loc. cit. n. 215. citans Bart. in l. si ve possideris n. 8. c. ne probat. Covar. ad regul. possessor. p. 1. sub. n. 3. Bald. conf. 12. n. 11. l. 1. &c. Subjungit tamen Lott. n. 216. Rotam idiplum non admittere, sed ut sit locus amissioni civilis possessionis, id exigere, ut naturalis possessio per alium fuerit occupata, qualiter illa ab alio occupata non est, ubi adest solum simplex illa denegatio titularis, ut Rota in Aquilegens. pens. 21. Maii. 1610. Sic quoque ait Lott. loc. cit. n. 218. illud, quod unus possidet naturaliter tantum, & alius civiliter tantum, non posse applicari controversia super possessione, vel quasi possessione pensionis. Nam licet pensionarius possideat tantum civiliter, titularis tamen non potest possidere naturaliter; cum pensio sit quaedam servitus, & res sua nemini serviat juxta l. in re communi. ff. de servitut. urbanor. praedior. Porro pensionarius spoliatus possessione naturali per denegatam ei à titulari solutionem, potest agere judicio de spolio, & judicio possessorio ad recuperandam pensionem. Azor loc. cit. citans Caccialup. q. 18. Rotam de restitut. spoliat. decis. 24. in antiq. An autem, & qualiter agens hoc judicio teneatur ostendere titulum, dictum est alibi. Vide de hoc Azor. loc. cit. & Lott. loc. cit. à n. 220.

PARAGRAPHVS IX.

De Resignatione per Procuratorem.

Questio 672. An, & à quibus, & quorum beneficiorum resignatio fieri possit per Procuratorem?

Respondeo ad primum: Possit fieri resignationem per Procuratorem. Garc. p. 11. c. 3. n. 142. Paris. l. 9. q. 1. n. 1. Castrop. de benef. d. 6. p. 2. §. 4. n. 1. Azor. p. 2. l. 7. c. 22. q. 1. affirmantes, hanc esse con-

stantem omnium sententiam ex l. labeo. ff. de usucap. ubi, quòd, qui potest aliquid per se, possit etiam idem per alium, nisi lege prohibeatur. Item in l. 1. ff. de Procurat. ubi, quòd usus mandati necessarius sit, quando nostris rebus superesse non possumus vel volumus. Jam verò lex nulla prohibet, resignationem beneficii fieri per procuratorem, nisi in casu unico; nimirum, dum resignationem faciens commoratur in Curia Romana; usus siquidem & stylus obtinet, ut praesentes in curia Romana non nisi per se ipsos consentum praesent resignationi (intellige, consentum illum magnum ad distinctionem consensu parvi praestiti in portione supplicae, qui etiam per Procuratorem in eo casu praestari non prohibetur) idque vi regulae Cancellariae quae est 24. Pauli IV. ubi sic dicitur: *Apostolica littera nullatenus expediantur, nisi resignans vel cedens, si praesens in Romana Curia fuerit, personaliter, alioquin per Procuratorem ad hoc ab eo specialiter constitutum expeditioni hujusmodi in eadem Cancellaria expressè consenserit, &c.* Castrop. loc. cit. Azor. loc. cit. q. 8. Chok. ad citatam reg. n. 39. Paris. l. 8. q. 8. n. 22. quae regulam obligantur quicunque, etiam in magna dignitate, etiam Cardinalia Constituti. Unde dum Cardinales resignant, hunc suum consentum praestant per syngrapham propria manu subscriptam, & missam ad Notarios Cancellariae, vel Camerae. Vel hi Notarii ad ipsos accedere solent, ut hunc eorum consentum excipiant, Azor, Chok. Paris. l. 8. q. 12. & cum eo Chok. id limitant, ut procedat, dum hic consensus praestatur in Cancellaria, non verò dum praestatur in Camera; quòd Notarii Camerae, ad praestandum ibi consentum admittant etiam Procuratores praesentium. Hinc jam

2. Respondeo ad secundum. Hoc unico igitur casu excepto, omnes, qui possunt per se resignare, possunt etiam constituere Procuratorem ad resignandum. Paris. l. 9. q. 1. n. 5. Sic in specie poterit id infirmus, etiam morti proximus. Azor loc. cit. q. 1. Paris. loc. cit. à n. 7. modo sit sanae mentis; destitutus enim usu rationis Procuratorem constituere nequit. Paris. loc. cit. à n. 13. Et sic Constituti in qualunque dignitate eam resignare possunt per Procuratorem. Azor loc. cit. q. 1. à n. 10. Sic è contra, qui per se nequeunt resignare, resignare quoque non valent per Procuratorem, Paris. l. 2. n. 22. tales esse dicens minores. Vel etiam, ut idem ibidem, qui constituere nequeunt Procuratorem. Hinc infero &

3. Respondeo ad tertium: Omnia beneficia resignari possunt per Procuratorem. Paris. l. 9. q. 2. n. 1. etiam maxima, & ipse Papatus. Paris. ibid. n. 2. De cetero potest resignatio per Procuratorem fieri tam coram Ordinario, quam in Curia in manibus Papae, modo coram Ordinario fiat pure; cum coram illo nec ipse Principalis in favorem, aut sub alia conditione resignare queat. Paris. l. 9. q. 5. n. 1. Porro quòd dictum de resignatione, procedit quoque de resignatione permutationis gratia, ita ut permutari quoque possint beneficia per Procuratorem. Paris. l. 9. q. 1. n. 3. citans Bellam. de permur. benef. p. 8. q. 2. n. 9. ac dicens, esse communem.

Questio 673. An constitui possit Procurator ad beneficium idem accipiendum, & dimittendum?

Respondent negativè Castrop. loc. cit. n. 2. Azor loc. cit. q. 7. Paris. l. 9. q. 10. citans Bellam. ubi ante n. 17. eò quòd constitui nequeat Procurator ad be-

neficium, quod tunc actu non habet Principalis, & nemo jure acceptare possit beneficium, habens in animo illud mox dimittere. AA. iidem.

Quaestio 674. Quinam constitui possint Procuratores ad resignandum, & in specie, num laicus?

Respondeo ad primum: Regulam ab omnibus communiter receptam esse, quod omnes esse possint Procuratores ad resignandum, Paris. l. 9. q. 3. n. 2. juxta tit. ff. & c. de Procuratorib.

2. Respondeo ad secundum: Potest etiam laicus constitui Procurator ad resignandum beneficium Ecclesiasticum. Laym. in c. non indiscretè. de Procurat. in c. n. 2. Azor. cit. c. 22. q. 2. Castrop. cit. §. 4. n. 2. Paris. cit. q. 3. n. 12. (licet is n. 20. dicat, quod etsi ipse viderit, sic in praxi servari, ut etiam laici constituantur ad resignandum, tutius tamen esse, ut constituantur Clerici, juxta gl. mox citandam) citantes Rebuff. in pr. p. 3. tit. de Procurat. ad resign. conf. n. 17. & gloss. communiter receptam in Clem. unic. de Procurat. v. Procuratorum, contra Vitalin, non enim Procurator suo, sed constituentis nomine cedit beneficio, habetque se ut nudus minister, declarando mentem constituentis. AA. iidem. Unde & ad acceptandum beneficium constitui potest, ejusque collationi praebere assensum nomine Principalis sui. Laym. Azor. l. cit. Paris. loc. cit. n. 19. juxta c. accedens. de prob. Et sic in genere, laicus in causis & negotiis spiritualibus, dum ei nudum mandatur ministerium, alieno quoque nomine agit & defendit, nullumque in eo jus radicatur, constitui, & esse potest Procurator. Laym. loc. cit. n. 1. citans Anchar. in cit. c. non indiscretè & Bartol. in l. quod possessio. §. etsi possessio. ff. de acquir. possess. Item Paris. cit. q. 3. n. 20. citans Decium in c. decernimus. de judic. in 6. contra Abb. in cit. c. decernimus, cujus doctrinam, quod laicus ministerialiter tractare nequeat negotia ecclesiastica, veram non esse, ait cit. n. 20. Paris. Praeinde non obstat, quod in causis Ecclesiasticis laicus nequeat esse iudex; siquidem in iudice fundatur potestas & jurisdictio, quae si Ecclesiastica est, non cadit in laicum; in Procuratore autem potestas est magis vicaria, & ministerialis tantum. Laym. cit. n. x. Quin & quoties non quaestio juris, sed facti tantum controversatur in causis spiritualibus, seu ecclesiasticis, laicum posse cognoscere, tradit Paris. loc. cit. n. 14. citatis pluribus. Item posse eum esse executores testamenti ad pias causas, tradit ibidem citato Baldo & Decio in cit. c. decernimus. Neque obstat, quod in causis ecclesiasticis nequeat esse arbiter. c. cum contingit. de arbit. nec statuere de rebus Ecclesiasticis. c. bene quidem. d. 46. nec interesse electioni Praelati Ecclesiastici. c. Messana. de electi, nec esse Collectot, nec Subcollector decimarum Papalis, & c. haec enim, ut Paris. cit. n. 20. non nudum ministerium sonant. Quod hic dictum simpliciter de resignatione, idem etiam procedit in permutatione, ita ut etiam ad permutanda beneficia, laici constitui possint Procuratores. Paris. l. 9. q. 3. n. 13. citans Gamb. in c. 1. de rer. permut. in c. n. 123. & Rotam de cis. 8. de procurat. in antiq. n. 5.

Quaestio 675. An Monachus, aliusve Religiosus constitui jure possit Procurator, per quem beneficiatus secularis resignet suum beneficium saculare?

Respondeo: Tamen Monachus, aut Religiosus eligi nequeat Procurator ad lites & judicia, juxta Clem. religiosus. de Procurat. Paris. l. 9. q. 4. n. 1. cum tamen constitui possit Procurator ad tractanda alia negotia, praesertim Ecclesiastica (urpote in quibus agere potest per se) posse quoque eum constitui Procuratorem ad resignandum tale beneficium; cum id specialiter non prohibeatur, ceuset Card. Zabarell. in cit. Clem. religiosus, apud Azor. cit. c. 22. q. 3. & in Clem. 2. de rescrip. n. 2. apud Paris. n. 17. Idem quoque ceuset Azor. cit. q. 3. Castrop. loc. cit. n. 2. sub hac tamen limitatione; si Superior illius in hoc consentiat, quem tamen, dicit Castrop. citato Rebuff. & gl. consentire non debere, nisi religio cedat in utilitatem Conventus; ed quod c. Monachi. 2. 16. q. 1. caveatur, Monachos tractare negotia Ecclesiastica, nisi monasterio utile sit, & Abbas praecipiat. Nihilominus Paris. cit. q. 4. n. 6. absoluit id negat haece expressis; verior est opinio, ut religiosus constitui nequeat Procurator ad resignandum, & sic non solum ad lites, causas, judicia, sed neque ad negotia etiam extrajudicialia. citat pro hoc Vitalin. in Clem. si religiosus. v. officium. n. 3. (quem etiam n. 18. dicit intelligere illum textum generaliter, hoc est, de astrictis religioni, sive monachali, sive alteri) Rotam in Senens. pensio. 1. Jun. 1545. rationem desumit ex statu Monachorum, qui ne retrahantur à divinis, & detur eis materia evagandi, aliena negotia accipere, nec exequi debent.

Quaestio 676. An Cardinalis esse possit Procurator ad resignandum?

Respondeo affirmative, Paris. l. 9. q. 3. n. 2. ex Caputaq. ac dicit, sic communiter servari de fide; nisi forte dedeceret dignitatem illam suscipere id ministerii nomine alterius inferioris.

Quaestio 677. An, & qualiter plures simul Procuratores constitui possint ad resignandum?

Respondeo ad primum; posse ab uno duos, vel tres, vel plures simul constitui Procuratores ad resignandum idem beneficium. Castrop. cit. §. 4. n. 2. Azor. cit. c. 22. q. 4. Paris. l. 9. q. 3. n. 21. citans plures alios, ac dicens, sic videri D. communiter concludere. in Clem. unic. de renunciat.

2. Respondeo ad secundum: possunt hi Procuratores constitui vel in solidum, ita ut singulis detur potestas in solidum cedendi tali beneficio; & tunc quisque eorum resignare potest absque interventu alterius. Castrop. Azor. l. ult. cit. Paris. cit. q. 3. n. 22. dicens, sic constitui posse plures in solidum, etiamsi expressè non dicat Constituens: constituo N. & N. & quemlibet in solidum; & n. 23. subjungens, ceuseti constitutos singulos in solidum; ubi Constituens in mandato apposuit Clausulam: promittens habere ratum, quidquid ab iis, seu altero iporum gestum factumve fuerit, vel constitui possunt plures non in solidum, sed in simul; & tunc non sufficit consensus unius, sed requiritur consensus omnium. Castrop. Azor. l. cit. Paris. cit. q. 3. n. 26. dicens, id sine exceptione ab omnibus communiter receptum. Necessarium tamen non est, ut omnes simul consensum praestent; sed sufficit unum post alium praestare consensum AA. iidem. Paris. n. 27. citantes Sarnens. l. 1. decis. 144. Quin &, si unus ex iis non in solidum constitutus contentus, & dein

moriatur Principalis, seu constituens, posse adhuc alterum ex iis, seu ceteros, etiam post dicti Principalis mortem consentire valide in resignationem illam, tradit Paris. *ibid.* nu. 29. & ex eo Azor, *cit.* q. 4. juxta decisionem Rotæ, de qua testatur Sarnens. apud eisdem.

Questio 678. An unus idemque constitui possit Procurator à resignante, ut hujus nomine beneficium dimittat, & à resignatario, ut hujus nomine consentiat in pensionem reservatam resignanti?

Respondeo affirmativè. Azor. *cit.* l. 22. q. 5. Paris. *cit.* q. 3. n. 30. & n. 31. addens, se vidisse sic servari in stylo, & mandata sic facta sine ulla dubitatione à Notariis Camera, & Cancellariæ admitti; quamvis melius suo iudicio esse dicat, duos constitui Procuratores, unum à resignante, alterum à resignatario, & sic se consulturum. sic l. *cit.* tradunt idem, & cum illis Castrop. *cit.* §. 4. nu. 2. posse eundem constitui Procuratorem à duobus volentibus permutare sua beneficia, cum nulla in hoc appareat contradictio, quod idem utriusque personam repræsentet, & utriusque nomine beneficia dimittat, & recipiat seu acceptet, pro quo Paris. n. 30. citat Bellam. de permitt. benef. p. 2. q. 1. per tot.

Questio 679. An necesse sit Procuratorem constitui per scripturam publicam, an verò sufficiant ad hoc litera simpliciter manu principalis conscriptæ, & Titio submissæ, in quibus principalis dicat: Constituo te Procuratorem meum in ordine ad resignandum hoc meum beneficium?

Respondeo primò: Sufficere dictas literas in ordine ad porrigendam supplicationem resignationis, quia porrectio supplicationis fieri potest à quocunque (intellige, non nisi tamen de voluntate supplicantis) etiam absque speciali mandato; adeoque multo magis vigore talium literarum. Paris. l. 9. q. 6. n. 6. juncto n. 8. testans, ita observare styllum vulgarem Curie Romanæ.

2. Respondeo secundò: Non tamen sufficiunt tales litera in ordine ad præstandum consensum nomine Principalis; sive non sufficit ad hoc tale mandatum datum, acceptumque per literas missas, sed requiritur scriptura publica, seu mandatum scriptum manu Notarii publici, Castrop. *loc. cit.* n. 3. Azor. *loc. cit.* q. 6. Paris. *cit.* q. 6. nu. 7. ubi: quod ad præstandum consensum stylus non admittit, ut hoc fieri possit per literas missivas; nam Notarii Camera, & Cancellariæ non extendunt consensum, nisi constet de mandato per publicum instrumentum; citant pro hoc Rebuff. *in pr. tit. de procurat. ad resig.* n. 7. & testatur Paris. sic pluries à Rotâ resolutum. Unde, si per literas privatas constitutus Procurator consentiat resignationi, seu dictum consensum præstet post mortem constituentis, præstat is nulliter, & invalidè. Azor. *loc. cit.* Paris. *loc. cit.* num. 9. Atque ita conciliari posse videntur sententiæ, dum Card. de Luc. *cons.* 47. n. 14. vol. 1. apud Paris. *cit.* q. 6. n. 1. docet, posse utroque modo, & per instrumentum publicum, & per privatas literas constitui Procuratorem ad resignandum. Item Anton. de Butrio *in c.* 2. de renunc. in 6. n. 4. dicens, non esse differentiam inter renun-

ciationem, quæ fit per literas, & quæ fit per Procuratorem, intellige, constitutum per tale mandatum publicum: si nimirum mandatum illud per literas datum intelligatur de porrectione supplicationis, vel etiam præstando consensu parvo. Aliud verò mandatum per publicum instrumentum datum de præstando in Camera, vel Cancellaria consensu illo magno.

3. De cetero videtur quoque sufficere mandatum datum per privatas literas ad resignandum coram Ordinariis; siquidem prædicti AA. & alii dum mandatum illud publicum requirunt, loquuntur solum de resignatione, quæ fit in Curia Romana in manibus Papæ; quin & de consensu illo magno, seu extendendo in Camera, vel Cancellaria Apostolica post porrectam, & signatam supplicationem.

Questio 680. Quale esse debeat dictum mandatum illud ad præstandum dictum illum consensum?

Respondeo: Præterquam, quod scriptum sit à publico Notario seu Tabellione, debet esse obsignatum signo publico Judicis Ordinarii (vel, ut addit Paris. l. 9. q. 7. n. 2. & 3. Communitatis, vel, quod melius dicit, utriusque, etiam sine subscriptione restium) recognitum ab ipso mandante, à Tabellione subscriptum (siquidem instrumentum non habens subscriptionem Notarii, nec rogitum, nec sigillum, non est in forma probante, ut Paris. *loc. cit.* n. 6. ex Caputaq. *decis.* 104. p. 2. uti neque valet, si in eo non est appositus locus, in quo confectum, etsi opus non sit, ut apponatur locus loci, ut idem Paris. *ibid.* num. 7.) continens expressè facultatem ad resignandum, & beneficium, quod resignare vult Principalis; addiro, ut Paris. *loc. cit.* num. 20. & Azor. q. 6. ejus nomine, & loco, ubi situm. Ita Castrop. *loc. cit.* nu. 3. Azor. *loc. cit.* Paris. *loc. cit.* à num. 1. singula stabiliens citatis AA. & Rotæ decisionibus. Insuper requiritur, ut constitutus Procurator ad resignandum in dicto instrumento sit nominatus, expresso nomine proprio, & cognomine, alias non valet, juxta l. 2. ff. de Procurator. Procuratorium. Paris. *cit.* q. 7. n. 37. citato Rebuff. *ubi antè.* n. 7. Item requiritur, ut hoc instrumentum procuratorium non sit cancellatum; nam si cancellatum sit, nullam facit fidem, & resignatio facta vi illius est nulla. Paris. n. 44. citans Rebuff. *ubi antè.* n. 33. & nu. 47. & 48. subjungens id procedere, si Cancellario est in loco principali. *c. ex literis. de fide instrumentorum.* Item, si factum est manu diversa. Porro hinc bene inspici istiusmodi instrumenta à Notariis Camera, & Cancellariæ sit n. 49. & 54. & 55. Notarios Cancellariæ magnam adhibere diligentiam; ut mandata sint valida, & cum omnibus circumstantiis à jure, & stylo requisitis, & alias consensum non extendi; Notarios verò Camera esse largiores, & ideo extendi ibi consensum vigore mandati minus sufficientis, cum obligatione tamen, ut ille procurator procurabit, ut veniat mandatum Procuratorium sufficiens, & validum, quod intra tempus præfixum tenobitur producere, sicut de stylo servari, ait, se didicisse à peritis, & vidisse.

Questio

Questio 681. An requiratur mandatum speciale ad resignandum, an verò sufficiat constitutus Procurator generalis cum libera & amplissima potestate, cum Procurator generalis cum libera administratione, & Procurator specialis aequiparentur?

Respondeo: Constitutum Procuratorem generalem cum libera, & amplissima potestate non posse renunciare, sed requiri Procuratorem specialiter constitutum, seu mandatum speciale ad resignandum tale beneficium, vel talia beneficia. Castrop. Azor. ll. cit. Paris. n. 9. & 10. juncto. n. 27. citato; Rebuff. ubi ante nu. 24. Fusco. de visitat. p. 2. c. 28. n. 13. Bellam. de permut. benef. p. 8. q. 2. n. 15. Burfat. &c. juxta quod de beneficiis in Curia resignatis expressè dicitur in Reg. Cancell. 44. ubi: per Procuratorem ad hoc specialiter constitutum. Siquidem resignatio est quædam donatio; habens autem liberam, & amplissimam potestatem administrandi, non potest donare. l. contra juris. §. si filii. ff. de pacis. l. procurator cui. ff. de procurat. AA. iidem Paris. nu. 28. potestas enim donandi non censetur dari etiam ex datione totius potestatis, ut Bald. in l. ult. ff. qui instir. pacif. num. 29. Unde etiam, quia conferre beneficia est donare, Vicarius Episcopi ex commissione generali, quin etiam ex amplissima potestate ei data ab Episcopo faciendi omnia ac singula, quæ potest Episcopus, adhuc non potest conferre beneficia, sed ad hoc eget speciali, & expresso mandato ad conferendum. Paris. à n. 32. Hinc jam etiam juxta Rebuff. in pr. tit. de procurat. ad resign. n. 11. apud Paris. loc. cit. nu. 21. non admitteretur mandatum ad resignandum omnia, & quæcunque beneficia, quæ constituens habet. Quod Paris. intelligendum ait, quoties veller resignare in favorem alicujus, secus, si veller iis resignare simpliciter; eò quòd, si iis tacitè resignare possit, etiam id possit hoc modo expressè. Atque ita differentiam patere, ait Paris. inter mandatum ad resignandum, & mandatum ad acceptandum beneficia, dum hoc esse potest generale ad acceptandum omnia, & quæcunque beneficia, licet nullum expressè fuerit nominatum, ut Abb. Imol. Jo. And. in c. accedens. & Covar. var. resol. l. 3. c. 16. n. 4. quos citat; eò quòd hoc mandatum sit favorabile, & mandatum ad resignandum odiosum, ut Rebuff. loc. cit. n. 12. Speciale autem censetur mandatum ad resignandum, si nominetur expressè beneficium, & detur expressa facultas ad illud resignandum. Paris. cit. q. 7. nu. 19. citato Fusco ubi ante c. 24. n. 13.

Questio 682. An designatus Procurator, habens notitiam mandati jam expediti, traditque alteri ad se deferendum, possit resignare, antequam illud ipse recipit, & in manibus habeat?

Respondeo negativè. Azor. c. 22. q. 6. Paris. l. 9. q. 8. n. 5. ubi inquit, communem esse sententiam omnium DD. quòd quis resignare nequeat, nisi prius receperit mandatum procuratorium ad hoc, etiam si alias haberet literas (intellige, etiam ab ipsomet mandante) quibus certioraretur, mandatum jam esse confectum, citatque pro hoc Imol. in c. in nostra. de procurat. Boët. decis. 348. sub nu. 7. contra Rebuff. in pr. loc. cit. nu. 24. Quod confirmatur etiam ex eo n. 6. quòd Nota-

ri Camera, & Cancellariæ non extendunt consensum, nisi videant mandatum in bona forma; quòd mandatum post præstitum consensum relinquatur in Camera, vel Cancellaria, & dein literæ expediuntur. Item nu. 10. & 11. ex eo, quòd sine mandato recepto certus non sit, quomodo, sub quibus clausulis resignare debeat, & ne fines mandari excedat. Estque hoc ipsum conforme communi omnium sententiæ, quòd non valeant gesta per Procuratorem, ante receptum mandatum, Paris. cit. q. 8. n. 8. citatis pluribus. Atque ex his jam inferitur, in resignatione beneficii facta per Procuratorem, ante acceptum mandatum, non habere locum ratihabitionem, uti ea locum habet in acceptatione beneficii facta per tertium nomine Titii, absque ejus mandato, dum is postea acceptationi consentit. Paris. cit. q. 8. à n. 15.

Questio 683. A quo Procurator instrumentum illud mandati, seu mandatum illud scriptum recipere debeat?

Respondeo: Sufficere, quòd illud receperit per manus alterius à mandante, etiam resignatarii, & interesse habentis, cum suspicio falsitatis tollatur ob sigillum Episcopi, sui Judicis Ordinarii, vel Communitatis in eo appositum. Paris. cit. q. 8. nu. 14. juxta ea, quæ DD. communiter in c. post cessionem. de probat. contra Rebuff. ubi ante. num. 25. tenentem, debere recipi per nuncium missum à domino seu Principali, vel per epistolam illius; & ideo, si receperit per extraneum, non debere in vi illius præstare consensum, antequam sit à Principali certioratus.

Questio 684. Intra quantum tempus ab accepto mandato Procurator prestare debeat consensum in resignatione beneficii?

Respondeo primò: Si sermo est de consensu, qui præstatur resignationi per portationem supplicæ (idem videtur esse de consensu præstando coram Ordinario, dum in ejus manibus sit resignatio, ubi locum non habet magnus ille consensus, seu extensio consensus requisiti, dum resignatio fit in manibus Papæ ante expeditionem literarum Apostolicarum) non est ei præfixum ad hoc à Jure tempus, sed poterit præstari etiam post lapsum quadrienni, quamdiu mandatum illud revocatum non est. Castrop. cit. §. 4. num. 4. Azor. cit. c. 22. q. 9. Paris. l. 9. q. 13. num. 5. contra Paul. Caltrensem conf. 12. tenentem, non posse eum præstari post lapsum quadrienni; eò quòd ex lapsu tanti temporis sit præsumptio, Principalem revocasse mandatum; quòd consilium Caltrensis rejectum à Rota, tanquam contra regulas, & omnia principia Juris testatur Paris. Quamvis tamen & ipse dicat, melius fore, ut habeatur novum mandatum; eò quòd Notarii Cancellariæ quandoque faciant difficultatem in admitendo tam antiquo mandato. Attendendam etiam in hoc esse Provinciarum consuetudinem, ait Castrop. cum in Gallicana Procuratorum mandatum ad resignandum post annum elapsum non recipiatur, ut Paris. cit. q. 13. n. 6. ex Rebuff. loc. cit. n. 18.

2. Respondeo secundò: Si sermo est de consensu magno, seu extendendo consensu in Camera vel Cancellaria Apostolica, indubitatum est, illum præstandum per Procuratorem intra sex menses, (intellige tamen, non ab accepto mandato, sed à porre-

à porrecta supplicatione) intra quos expediri debent literæ Apostolicæ, & resignatio publicari videtur. Gregor. 13. de publicand. resign. Castrop. Azor. II. cit. Paris. loc. cit. n. 1.

Quæstio 685. An constitui possit Procurator post supplicationem porrectam per alium, & signatam à Papa, & recognitam à Datario, intellige, dum resignatio fit in Curia, seu coram Papa?

Respondeo affirmativè: Unde valebit resignatio facta per procuratorem præsentem consensus coram Notariis in Camera vel Cancellaria, v. g. in Novembri, dum supplicatio recepta, signata, & recognita, v. g. in Octobri vel Septembri. Azor. cit. n. 22. q. 11.

Quæstio 686. An resignatio beneficii facta per Procuratorem, seu consensus Procuratoris trahatur ad diem, quo datum mandatum, ita ut ab eo die censatur amissum esse, & vacasse beneficium quod ad titulum, & possessionem?

Respondeo negativè: ed quod, ut constat ex dictis ad initium hujus partis, beneficium non vacet, nec habeatur pro derelicto, ex quo quis Procuratorem constituit ad illud resignandum; cumque talis retractio non admittatur in aliis actis per Procuratorem; admitti etiam non debeat in resignatione beneficiorum; cum in ea speciale non sit ex jure fundamentum, ita Castrop. loc. cit. n. 7. contra Azor. loc. cit. q. 10. & Paris. l. 2. q. 15. à nu. 1. citantem pro se Abb. in c. sollicit. de restitu. spol. n. 11. Bald. in c. audita. tit. cod. Menoch. de recup. possess. remed. 1. n. 274. Felin. &c. ac dicentem esse sententiam magis communem. Unde, ut inferitur ex responsione nostra, si Principalis post constitutum à se Procuratorem, v. g. in Augusto resignet per seipsum beneficium coram Ordinario (non enim impeditur ex constituto Procuratore, quod minus eo jam constituto per seipsum adhuc valeat resignare) antequam id in Curia faciat constitutus Procurator, v. g. in Octobri, & dein illud idem beneficium resignet dictus Procurator, v. g. in Novembri, valebit resignatio facta per Principalem ipsum, & non valebit facta per Procuratorem. Castrop. loc. cit. directe contrarium ex sua doctrina inferentibus Azor & Parisio, nimirum invalidam esse Principalem resignationem, & valere in hoc casu resignationem factam per Procuratorem licet tempore posteriore.

Quæstio 687. An Procurator constitui possit ad resignandum certo modo, forma, conditione, quam in resignatione servare debeat?

Respondeo primò: Generaliter affirmativè (modò tamen forma, modus, conditio sint talia, sub quibus ipse Principalis resignare potest; si enim constitutus ad resignandum coram Ordinario sub reservatione pensionis, ita resignare non poterit, quia nec ipse principalis coram Ordinario nisi simpliciter, & purè resignare potest) siquidem fines mandari excedere non debet, quia nomine proprio non agit, sed alieno, & per mandatum communicatur ei potestas juxta c. cum dilecti. de rescrip. c. cum olim. de off. jud. deleg. l. diligenter. ff. P. Lauren. Fori. Benef. Tom. III.

mandari. Castrop. cit. loc. nu. 8. Azor. loc. cit. q. 12. Paris. l. 9. q. 17. à nu. 1. Et quia mandatum ad resignandum non solum stricte, sed & strictissime interpretandum, Paris. ibid. nu. 5. ex Card. Paris. cons. 143. n. 35. vol. 4. Bursat. cons. 395. nu. 11. vol. 4. quia odiosum, ut Rebuff. ubi supra n. 12. Hinc

2. Respondeo secundò in specie. Constitutus Procurator ad resignandum in favorem Titii, resignare non potest in favorem Cajii. Constitutus ad resignandum sub reservatione pensionis non potest resignare absolute &c. AA. iidem variis exemplis hanc doctrinam comprobantes. Constitutus ad resignandum coram Ordinario, non potest resignare coram Papa, & vice versa. Castrop. cit. n. 8. Azor. cit. q. 12. §. ex dictis. Paris. cit. q. 17. nu. 136. & 137. addentes, hinc ad tollendam omnem dubitationem, cum datur facultas Procuratori resignandi beneficium absolute, & simpliciter, solere hanc clausulam apponi, ut coram Papa vel Ordinario loci possit resignare. Sic constitutus ad resignandum coram Papa cum reservatione omnium fructuum, vel cum regressu, si resignet nullis fructibus, vel nullo regressu reservatis, nulla est resignatio. Azor. loc. cit. quin & si in tali casu resignet reservata solam parte fructuum, vel pensione, vel sine regressu, ed quod difficulter admittatur resignatio reservatis omnibus fructibus, vel cum regressu, resignatio erit nulla; quia licet supradicta conditio sit concessu difficilis, soler tamen quandoque concedi; & quia resignatio, in qua reservantur omnes fructus, omnino diversa est ab ea, in qua reservatur pars fructuum, uti & resignatio, in qua reservatur regressus, ab ea, qua fit simpliciter, adeoque à facultate ad resignandum cum reservatione omnium fructuum, vel cum regressu in ferri non potest facultas ad resignandum cum parte fructuum, vel sine regressu. Castrop. loc. cit. n. 7. contra Azor. cit. q. 12. & Paris. cit. q. 17. n. 20. 21. & 22. existimantes, talem resignationem adhuc fore validam (sub hac tamen limitatione: modò Procurator adhibuerit diligentiam ad impetrandam reservationem omnium fructuum, vel regressum, seu modò per illum non steterit, quod minus resignatio fieret cum dicta conditione) ed quod, cum conditio illa impetratu sit difficilis, & soleat à Papa repelli, non videatur mandatarium ad illam arctari, sed solum obligari ad illam, quantum potest, procurandam. Idem esse videtur, si constitutus ad resignandum sub pensione cum hac clausula: etiam licet non expeditis, solvens etiam per successorem: si Procurator resignet sub pensione quidem, sed omisa dicta clausula, ed quod hæc impetratu difficilis, nimirum fore talem resignationem invalidam ex eadem ratione, nimirum ex defectu consensus mandantis, uti admittunt ipse Azor. loc. cit. & expressè Paris. n. 54. & 55. sic resolutum dicens à Rota in Cordub. dimidia portion. 14. Novemb. 1559. cui decisioni inhaerit Rota, dum diceretur, de stylo non solere dari talem clausulam, reponendo, non styllum, sed mandatum debere attendi, cum quo, non satis video, quomodo coherereant, quæ habent iidem Azor. loc. cit. Paris. n. 57. quod valeat resignatio, si constitutus ad resignandum sub pensione, reservata in fructibus, redditibus, proventus, juribus, & distributionibus quotidianis, quæ acquiri solent ab illis, qui resident, & divinis officis interfunt, resignaret reservata pensione sub dicta clausula, omnia solum illis verbis: quæ acquiri solent ab his, qui resident; ed quod

hæc verba pugnent cum jure communi, ac proinde contineant, quod jure fieri non potest; cum non magis pugnent cum jure communi, seu concedi non soleant, quam illa clausula: *litteris non expeditis etiam per successorem solvenda*. Sic, si constitutus ad resignandum sub pensione cum potestate illam transferendi, resignavit reservatâ pensione, sed sine facultate eam transferendi, resignatio est nulla. Azor. *in fine. cit. q. 12. Paris. cit. q. 17. n. 46. juncto n. 32. & 33. contra Caputaq. decis. 89. p. 3. sententiam*, valere in hoc casu resignationem, eò quod, qui facit mandato contigua vel vicina, non dicatur excedere fines mandati. Idem est, si constitutus ad resignandum sub pensione libera, & exempta, resignavit quidem sub pensione, sed non sub libera, & exempta. Azor. *loc. cit.* Sic inhærendo responsioni generali, si constitutus ad resignandum simpliciter, resignat sub reservatâ pensionis, nulla erit resignatio; eò quod ad conditionalem resignationem mandatum non habuerit; nec dici possit, quod mandarius excedens mandatum, utiliter gerat negotiorum mandantis. Castrop. *loc. cit. n. 8. contra Azor. q. 12.* Quod si tamen constitutus ad resignandum in favorem Titii modo, & formâ, & conditione, quæ Procuratori videbuntur, & reservatâ pensione cuicumque voluerit, is resignet in favorem Titii, reservatâ pensione ipsi mandanti; valida videtur resignatio, & facta melior conditio domini, seu mandantis absque eo, quod fines mandati fuerit egressus. Azor. *l. c. Paris. n. 78.* Quod si etiam in mandato aliud nihil expressum, quam ut reservetur pensio, & dein supplicia signata fuit cum clausula de exemptione pensionis, & postea Procurator consensum præstitit absque clausula de exemptione pensionis, & similiter literæ expeditæ absque dicta clausula; validam adhuc fore resignationem, seu dictum consensum per Procuratorem præstitum, tradit *ibidem* Azor. cum Paris. *à num. 51.* quia consensus hic, & literæ cum mandato concordant, & ut habet regula Cancellariæ, judicandum non est juxta supplicationis, sed secundum literarum tenorem; & dum Princeps concedit quid amplius, quam in libello supplicis peritum, concessio continet hanc tacitam conditionem, si partes uti voluerint dictâ concessione.

3. Denique constitutum ad resignandum in favorem personæ per ipsum hunc constitutum Procuratorem nominandæ, seu cui ipse Procurator voluerit, non posse Procuratorem nominare seipsum, tradit Paris. *à nu. 102. ex Bursat. cons. 380. vol. 4. & cum eis Azor. Confirmantque id à pari, quod, qui constitutus Procurator ad eligendum vel nominandum, non possit seipsum eligere vel nominare. l. si mandavero. §. si tibi centum. ff. mandati. c. per nostra. de jurep. c. Cumanâ. de elect. Patronus seipsum præsentare nequit, de quo vide dicta aliàs. Is, cui data facultas ad vendendum, pignus, cui voluerit, non potest sibi ipsi vendere pignus: is, cui tradita pecunia, ut det illam, cui voluerit, non potest eam sibi reservare; quamvis Executor, vel alius constitutus ad distribuendum pecuniam inter pauperes, possit sibi ipsi dare, vel applicare, v. g. monasterio suo, si egeat. Rationem etiam hujus rei hanc dat Paris. *n. 114.* ne tales eligentes, præsentantes, nominantes seipsum in vitium ambitionis incidant, Et hinc limitandum illud: *Charitas incipit à seipso*: nimirum, si tali charitati admixta non sit ambitio, uti ea tali distributioni pecuniarum non est admixta, dum sibi ipsi ex ea quis tribuit, ut*

Paris. *à n. 117.* Item quia mandatum hoc, ut Paris. *nu. 115.* videatur continere tres personas, constituentem, constitutum, & tertium, in cujus favorem facienda resignatio, unde videatur non servari ejus forma, si constitutus seipsum nominet ad beneficium.

Questio 688. Si duo reperiantur data mandata eodem anno, mense, die, loco, restibus, ac Notario isdem, contraria tamen, v. g. quorum unum sit ad simpliciter resignandum, alterum ad resignandum in favorem, cui ex illis standum?

Respondeo: Utrumque esse invalidum, & nullius momenti, & hinc facta resignatio in vigore unius ex illis est invalida. Paris. *l. 9. q. 23. n. 1. & 2. citans Selv. de benef. p. 2. q. 15. n. 15. & Rotam.* dum enim mandata sunt in qualitate diversa, propter incertitudinem utrumque est invalidum. Paris. *cit. nu. 2.* juxta *l. duo sunt Titii. ff. de testament. tut. & Abb. in c. in nostra. de rescrip.* non secus ac contingit in duobus codicillis, in duobus rescriptis, in duabus sententiis diversis, & contrariis. Paris. *ibid. n. 3. ex Jason. in l. ult. à n. 31. de editio divi Adriani toll.*

Questio 689. An, si Procurator resignet in favorem inhabilis, vacet beneficium resignatum?

Respondeo primò: Si ei à mandante denominata fuit persona illa, in cujus favorem renunciare debebat, & ea reperiat in habilis; mandante inculpabiliter non sciente de illa inhabilitate, non magis vacabit beneficium vi talis resignationis in talem factæ per Procuratorem, etiam conficiam talis inhabilitatis, ac si ipse per se resignasset tali, juxta dicta aliàs. Sicut econtra vacabit beneficium, per talem resignationem, si ipse mandans sciens inhabilitatem talis personæ, nihilominus mandavit Procuratori incio de tali inhabilitate, in talem resignare. Paris. *l. 9. q. 21. n. 8.*

2. Respondeo secundò: Si constitutus Procurator ad resignandum in favorem illius, cui ipse voluerit resignare; & resignavit inhabili, videtur adhuc non vacare beneficium vi talis resignationis, & ea resignatio omnino invalida in ordine ad jus abdicandum à resignante, cum talis Procurator egressus censetur fines mandati sui, in quo aliud velle non præsumitur mandans, quam ut beneficium suum obveniat habili.

Questio 690. An Procurator constitutus ad concordandum super beneficio cum quibuscunque conditionibus, vi hujus mandati possit illud beneficium resignare?

Respondeo negativè: Eò quod cessio sit donatio, & facultas donandi non censetur data nisi expressè dicatur, semperque præsumatur pro non donatione. Paris. *l. 9. q. 19. à n. 1.* Qui tamen id ipsum etiam sic limitat *nu. 8.* nisi esset data re-compensata æquivalens vigore resignationis, vel casus esset dubius; utroque enim hoc casu posse resignari vi talis mandati juxta notata per DD. *in l. contra juris. §. si filius. ff. de pactis.*

Questio 691. An constitutus Procurator ad resignandum beneficium, super quo ipse habebat regressum sibi reservatum per cessum vel decessum, etiam in favorem praestando consensum in resignationem, seu resignando nomine constituentis tale beneficium sibi praedictet?

Respondet negativè Paris. l. 9. q. 20. nu. 1. dicens sic resolutum à Rota, teste Achill. de Grassis. decis. 2. tit. de Procur.

Questio 692. An, & qualiter resignatio praesumatur facta praecedente legitimo mandato?

Respondeo ad primum affirmativè. Paris. l. 9. q. 22. n. 2. citans Simonet. decis. 36.

2. Respondeo ad secundum: Praesumitur mandatum legitimum, quoties enunciatur in sententia iudicis, ut Anchar. in Clem. 1. de probat. aut per Iudicem, ut Menoch. de praesump. l. 2. praesump. 33. n. 10. Paris. loc. cit. nu. 3. Item quoties enunciatur mandatum per acta certi Notarii. Sic si facta resignatio per Procuratorem coram Ordinario, constat ex actis Notarii de mandato procuratoris; vel si ea facta in manibus Papae, & tunc constat ex actis Notariorum Camerae vel Cancellariae, qui absque quod constat illis de mandato, non admittunt supplicationes, ut expediatur litera. Paris. cit. q. 22. n. 4. & 5. Et, si non adesset mandatum, Notarii id non dixissent, praesumuntur namque, quod bene exercent officium suum, juxta c. ad audientiam. de rescrip. Paris. ibid. n. 8. Item ex eo probatur, & praesumitur mandatum, quod enunciatur in literis provisionis beneficii. Paris. nu. 6. citans Menoch. ubi ante n. 10. in fine. & c. Item, ut idem n. 7. quando enunciatur in instrumento antiquo, ob eandem rationem, nempe quod Notarii alias id non dixissent. Item in his, quae fieri non solent sine mandato, ut dum quis solvit pro alio, dum resignat nomine alterius, praesumitur mandatum. Paris. n. 12. ex Menoch. ubi ante. num. 3. Mascard. de prob. concl. 1004. Idque multò magis, dum intervenit scientia, & patientia Principalis, v. g. scientis & patientis illum, in quem facta per Procuratorem resignatio, capere vel cepisse possessionem, percipere fructus &c. Paris. n. 13. Item ex diuturnitate temporis praesumitur mandatum. Paris. n. 17. citans Decium. conf. 199. in fine. Nattam. conf. 341. n. 3. l. 1. Socin. Jun. conf. 130. n. 10. l. 3. Gozadin. conf. 73. & plures alios, ac dicens esse veriorum & magis communem quam oppositam, pro qua citat Card. Paris. conf. 47. nu. 38. vol. 1. Alex. Socin. Sen. Afflictis &c. Idque eò maximè, si cum diuturnitate temporis concurrat conjectura aliqua. Paris. n. 18. citatis plurimis.

Questio 693. An, & qualiter cessat mandatum ad resignandum morte mandantis seu Principalis?

Respondeo primò: mandatum datum ad resignandum beneficium cessat morte ipsius mandantis. Azor. cit. c. 22. q. 13. Castrop. cit. §. 4. n. 9. Paris. l. 9. q. 24. nu. 1. cum communi juxta expressum textum c. ult. de Procurator. & gl. in Clem. 1. de renunc. communiter receptam. Ac ita, cum beneficium vacet per mortem constituentis Procuratorem, non potest vacare per resignationem Procuratoris, Paris. loc. cit. n. 12. & 13.

2. Respondeo secundò, id ipsum procedere, etiam si Procurator ignoret mortem. Azor. loc. cit. Paris. n. 3.

3. Respondeo tertio: Probanda nihilominus mors est, cum non praesumatur. Azor. loc. cit. Paris. num. 4. cum communi DD. ut per Mascard. de probat. concl. 1069. Quod fieri potest vel per vocem & famam publicam; vel ex veste lugubri confanguineorum; vel duobus testibus, dicentibus se vidisse illum mori aut sepeliri. Azor. loc. cit. Paris. d. n. 4. singula stabiliens citatis plurimis.

4. Respondeo quarto: Intelligendam resignationem Principalem, modò res sit integra; nam si inchoata per Procuratorem, poterit ad exitum deduci. Castrop. cit. n. 9. Azor. cit. q. 13. Paris. cit. q. 24. n. 14. juxta l. nam & Servius. §. si vivo Titio. ff. de negot. gest. Sic licet mortuo constituyente, Procurator non possit porrigere supplicationem, & deinde prestare consensum in gratiam resignatarii, quia res adhuc erit integra. Azor. loc. cit. si tamen porrexit supplicationem, quae à Papa fuit signata, & datata, seu à Datario recognita vivo adhuc constituyente seu resignante, poterit dein, etiam post mortem illius resignantis praebere seu extendere consensum in Camera, vel Cancellaria Apostolica, ut litera expediantur, & possessio capiatur à resignatario. Azor. & Castrop. l. cit. ex Paris. cit. nu. 14. id quam plurimis Rotae decisionibus, uti & Alex. VI. & Leon. X. constitutionibus ad fufum recitatis comprobantis. Quin & talis Procurator in eo casu cogi potest ad consensum illum praestandum. Paris. n. 22. & ex eo Azor. loc. cit. juxta expressum textum cit. l. nam & Servius. Idque etiam si probaretur, constituentem ante mortem mutasse suam voluntatem, modò mutatio illius voluntatis non fuerit Procuratori intimata. Paris. nu. 24. juncto n. 26. juxta Clem. 1. de renunc. Quod si tamen ipse Principalis porrexit supplicationem, & dein constituit Procuratorem ad consentiendum resignationi, seu praestandum consensum in Cancellaria vel Camera pro expediendis literis, non posse hunc Procuratorem prestare dictum consensum post mortem constituentis; eò quod respectu talis Procuratoris, utpote qui nihil adhuc fuerit, res adhuc sit integra, tradit Paris. nu. 28. & ex eo Azor. Unde etiam, ut tradit Paris. num. 29. porrectio supplicationis per Procuratorem facta vivente constituyente plenè ac concludenter probari debet ad effectum, ut Procurator possit prestare consensum post mortem Principalis. Cum enim actus praesumatur factus ad instantiam illius, in cuius favorem, & utilitatem vergit. c. constitutus. de testib. & ibi Abb. Paris. n. 31. resignatario asserenti, Procuratorem illum consensum praebuisse vivo adhuc principali, onus id ipsum probandi incumbit. Paris. num. 32. Probatur autem hoc ipsum per testes, & Regilratorem deponentes de recognitione signi & manus porrigentis à tergo supplicationis positam. Paris. num. 33. Si autem dicta manus Procuratoris à tergo apposta non est, sed sollicitatoris alicujus, ut sit de stylo, probatur per dictum sollicitatoris illius deponentis, se de mandato Procuratoris porrexisse supplicam illam; utpote quod mandatum satis praesumitur; cum verosimile non sit, istiusmodi sollicitatores sine mandato id facere propter impensam licet parvam & laborem. Paris. num. 34. & 35. Si verò nullum

signum, aut manus adest à tergo supplicationis, probari porrectionem supplicationis per duos testes, vel per unum idoneum concurrentibus aliis, ut Paris. n. 36. sic resolutum à Rota inquitens. Quod, si etiam Procurator non in vim mandati, sed vigore literarum vivente Principali, porrexit supplicationem, non poterit post mortem illius præstare consensum; si enim vivente Principali Notarii Camera & Cancellariæ non extendunt consensum vi literarum, multò minus id facient, mortuo illo. Paris. n. 37. Azor loc. cit. Quin &, si Procurator vivente Principali porrexit supplicam vigore mandati, non potest præstare consensum elapso post obitum Principalis anno. Azor loc. cit. Paris. n. 39. juxta Bullam, ut ait, Alexandri VI. & communem praxin.

Questio 694. An Procurator constitutus ad resignandum conditionatè, nimirum sub pensione, vel regressu reservato constituti, qui ad hoc, vivente Principali, jam porrexit supplicationem, possit dein eo mortuo præstare consensum; ratione dubitandi inde ortà, quòd cui reservanda pensio, vel regressus, jam sit mortuus?

Respondent affirmativè Azor cit. q. 13. in fine. Paris. cit. q. 24. n. 41. sic resolutum dicens à Rota contra alios ab eo non nominatos. Rationem etiam dat hanc, n. 42. quòd, ex quo Procuratoris utriusque, nempe resignantis & resignarii, porrexit supplicationem, eamque expediri fecerit, videatur resignatio facta, & reservatio pensionis & regressus impleta, unde Data consensùs postmodum præstiti non attendatur, utpote qui secundum regulas Cancellariæ tantum necessarius est pro expeditione literarum.

Questio 695. An censetur revocatus Procurator per hoc, quòd Principalis factus est furiosus?

Respondeo affirmativè, juxta limitationem mox subjungendam, quia furiosus habetur pro mortuo. l. 1. §. sed furiosus, ff. de acquir. possess. Card. Paris. conf. 99. n. 15. & DD. communiter per Mascard. de probat. concl. 828. n. 23. ergo sicut per supervenientiam mortis, ita etiam per supervenientiam furoris revocatur Procurator. Ad hæc, resignare est donare, furiosus autem non potest donare. Verùm hæc intelligenda, re adhuc integrâ; si enim Procurator constitutus à Principali sanæ mentis porrexit jam supplicationem, quæ fuit signata & datata, per supervenientiam furoris non censetur revocatus, adeoque potest ulterius procedere ad præstandum nimirum consensum formalem. Secus est, seu censetur revocatus Procurator, si nihil adhuc facere inceperat. Paris. l. 9. q. 29. n. 7.

Questio 696. An Procurator censetur revocatus, seu cesset mandatum, dum Principalis privatur beneficio, ad quod resignandum datus Procurator, vel dum transferitur ab Episcopatu?

Resp. ad primum affirmativè; quia privatus, quoad illud beneficium dicitur mortuus civiliter; mors autem civilis quoad hunc effectum

æquiparatur naturali. Paris. l. 9. q. 32. n. 1. & 2. citans Card. Paris. conf. 5. n. 44. vol. 4. Rebuff. conf. 93. n. 14. An autem, si dicta privatio contingat, postquam jam Procurator porrexit supplicationem, eaque signata & datata, possit progredi ulterius, & consensum magnum, seu formalem præstare, dubitatur. Si in omnibus quoad hoc punctum mors civilis hæc æquiparetur naturali, poterit progredi, sicut morte naturali contingente post porrectionem supplicæ. Verùm contrarium indicare videtur Paris. loc. cit. n. 4. hisce verbis: Per privationem Procurator impeditur procedere ulterius (ubi nota, terminum ulterius, qui denotat, jam coepisse agere Procuratorem) cum mutata sit conditio resignantis, & ex defectu potestatis.

2. Respondeo ad secundum; Idem dicendum de translatione, quòd per eam Procurator revocatur sicut per privationem; cum dispositio Clem. ult. de procurat. locum etiam habeat in translatione. Paris. loc. cit. n. 5. citans Rotæ decis. 28. de procurat. in novis.

Questio 697. An Procurator constitutus ad resignandum possit revocari à Principali?

Respondeo primò: Potest is à constituto revocari, juxta Clem. unic. de Renui. Castrop. cit. §. 4. n. 10. Azor. cit. q. 22. q. 14. Paris. l. 9. q. 25. n. 1. citans Rebuff. in pr. tit. de revoc. Procurat. ac dicens, tritam esse & receptam regulam, tam in jure, quam in praxi; potest enim quis poenitere non solum in renunciacione, quam per se fecit, sed & in illa, quam fecit per Procuratorem. Paris. loc. cit.

2. Respondeo secundò: Etiam Procurator constitutus ad resignandum cum juramento de non revocando, potest revocari. Tond. qq. benef. p. 1. c. 26. n. 2. (qui etiam n. 3. & 4. subjungit, quòd si tamen instrumentum juratum contineret expressam promissionem de non revocando, revocari non possit Procurator sic constitutus, nisi novâ superveniente causâ, ut Boerius decis. 207. n. 2. Sed hoc locum non habet in constitutione Procuratoris ad resignandum; nam si statim constituentem poeniteat, non valet resignatio per Procuratorem) Paris. l. 9. q. 31. n. 18. citans ibid. pro hac sententia n. 1. Gemin. in c. ult. §. ult. n. 5. de rescrip. Mohed. Federic. de Senis, Selv. & c. contra Felin. in c. ex parte Decani. de rescrip. n. 13. Sam. de annal. q. 40. in principio. Rebuff. conf. 93. n. 34. quos citat Paris. n. 6. ac dicens cit. n. 18. ab hac sua responsione tanquam communi non esse recedendum in judicando, & consulendo, & ita videri se, practicari non solum in hac materia beneficii, sed etiam in quacunque materia, ut Procurator datus cum juramento de non revocando possit revocari, pro quo præter citatos à se supra citat insuper Card. Paris. conf. 8. vol. 4. col. ult. Socin. juv. conf. 44. n. 26. l. 2. Ruin. conf. 54. n. 12. & c.

3. Ampliat hoc ipsum Paris. n. 15. ut procedat non tantum quando Principalis juravit simpliciter non revocare, sed etiam dum promisit Resignatario cum juramento, se non revocaturum Procuratorem. Contra quod sentiunt Bald. in rubric. de Procurat. extra. col. 5. post principium, & alii quidam citati à Parisio.

4. Rationem responsionis hanc dat Paris. n. 12. & 24. quòd, dum actus, super quo juratur, aliàs illicitus est ex juris communis dispositione v. g. alie-

alienare res dotales, & similia, contraventio, seu actus, quo illi contravenitur, sit nullus; secus, si actus, super quo juratur, aliàs non sit à jure prohibitus, sed licitus, & à libera agentis voluntate dependens, qualis est non revocare testamentum, Procuratorem, Vicarium, non fidejubere, non alienare, non contrahere matrimonium, &c. in hoc enim casu contraveniens juramento, actus, quo illi contravenit, validus est, & sustinetur. Pro quo citat Abb. in c. illeclus de jurejur. Jo. And. in regulam. quod semel. de reg. juris. in 6. Imol. in c. contingat. de jurejur. &c. Sic, si is, qui juravit testamentum non revocare, illud revocet, valet revocatio. Paris. n. 25. citatis Jo. And. ubi antè. Abb. cons. 41. l. 2. col. 2. Bald. cons. 22. l. 1. Boer. decis. 272. n. 18. & aliis quamplurimis. Sic Episcopus cum juramento promittens, non revocare Vicarium, potest illum revocare. Paris. n. 27. citans Joan. And. & Burium in c. cum rursus. de offic. Vicar. promittens cum juramento, se non alienaturum, validè alienat. Paris. n. 28. citans Abb. in c. intellecto. de jurejur. col. 2. Franc. Oldr. &c. Nihilominus exercens talem actum contrarium illi, quod juravit, aliàs seu extra juramentum licitum, per illum efficitur perjurus. Paris. loc. cit. n. 13. & in specie is, qui, contra quod juravit, revocat mandatum procuratorium, ut idem Paris. n. 31. ita communiter tradit dicens ab AA. à se citatis, & aliis passim, nisi fortè ex aliqua justa causa revocationem illam, seu actum contrarium juramento suo fecerit, siquidem tunc à perjurio immunis erit. Paris. n. 32. ex Boerio decis. 27. n. 3.

Questio 698. Qualiter dicitur Procurator revocari possit?

Respondeo primò: Potest hæc revocatio fieri vel expressè, vel tacitè; tacitè fit, dum alius Procurator constituitur ad renunciandum coram eodem, vel diverso, non reservato primo juxta clarum textum c. non injustè. de Procurat. ubi dicitur: dato posteriore, prioris effectus revocata procuratio. Tond. qq. benef. p. 1. c. 26. n. 6. Castrop. cit. §. 4. nu. 10. Azor. cit. cap. 22. q. 14. Paris. l. 9. q. 25. n. 3.

2. Ampliat responsum Tond. loc. cit. nu. 7. citatis pro hoc Mantica de tact. convent. l. 7. tit. 22. n. 38. Bellam. & aliis, ut procedat, etiam si Procurator secundo loco constitutus mandatum non acceptavit. Quodsi tamen post constitutum Procuratorem ad resignandum in favorem Titii, constituitur alius Procurator ad resignandum in favorem Caji, qui eo tempore jam mortuus erat, posse adhuc primum Procuratorem validè resignare in favorem Titii, tradit Paris. l. 9. qu. 30. per tot. sic resolutum dicens à Rota in Gerundens. Canonizat. 22. Jun. 1554. eò quòd, licet per constitutionem secundi Procuratoris mutaretur Principalis voluntatem suam, non tamen simpliciter eam mutaret, sed conditionaliter; si resignatio secunda faciendâ per secundum Procuratorem fuerit valida. De cetero limitanda responsio ita, ut non censetur revocatus Procurator primus per Constitutionem secundi, quando in instrumento Constitutionis secundi adest clausula citra revocationem. Tond. loc. cit. n. 8.

3. Respondeo secundò: Debet fieri hæc revocatio,

P. Leuren. Fori Benef. Tom. III.

tam tacita, quàm expressa, re adhuc integrâ, v. g. ante præstitum consensum formalem, seu magnum, seu antequam Procurator perrexerit ad extensionem consensûs parvi in Camera vel Cancellaria, etiam si de cetero fiat post signatam supplicationem, & præstitum parvum consensum; siquidem per magnum illum consensum perficitur prius, & omninò absolvitur resignatio, & abdicatur jus à resignante, & hic jam amplius se intromittere non potest; & post præstitum parvum consensum, signatamque supplicationem potest resignans penitere (admittit enim Papa, & signat supplicationem, quatenus partes in eadem voluntate persistant.) Tond. loc. cit. à n. 15. Paris. cit. q. 25. à num. 4.

4. Respondeo tertio: Ut autem validè & in effectu revocetur, & revocatus censeatur Procurator, debet revocatio tam tacita, quàm expressa intimari. Castrop. loc. cit. n. 11. Azor. loc. cit. Paris. à n. 12. citans Rebuff. in pr. tit. de Procur. ad resign. revocat. n. 2. juxta Clem. unic. de renunc. Revocatio enim non præsumitur. Paris. n. 15. citans Mascard. de probat. concl. 1280. n. 1. Alex. cons. 169. n. 5. l. 5. quia non præsumitur mutatio voluntatis. Paris. n. 16. citans Mascard. ubi antè concl. 1078. Card. Paris. cons. 72. col. 1. vol. 4. Socin. Jun. &c. Unde ante talem denunciationem seu intimationem facta per Procuratorem resignatio valet. Azor. loc. cit. Paris. n. 17. citatis quamplurimis juxta clarum textum Clem. unic. de renunc. ubi dicitur: Sancimus, ut si quis ad cedendum dignitari, cuiuslibet, vel beneficio Procuratorem spontè ac liberè constituerit, & ipsum ignorantem postmodum duxerit quomodolibet revocandum, teneat cessò facta per eum, antequam ad notitiam (intellige, ipsius Procuratoris, vel illius, in cujus manibus faciendâ resignatio, ut expressè Castrop. cit. n. 11. Paris. cit. n. 17.) revocatio hujusmodi sit deducta. Sic quoque Procurator datus ad permittendum postquam revocatus fuerit, poterit adhuc validè permutare, quamdù illi revocatio ista notificata non est. Paris. cit. q. 25. n. 27. citans Selv. de benef. p. 3. q. 16. n. 5. Felin. in c. ex parte Decani. n. 15. &c.

5. Limitanda tamen responsio primò: Ut dum constitutio Procuratoris facta est per metum, valeat revocatio, etsi ad notitiam Procuratoris non pervenerit. Paris. n. 34. citans Selv. ubi antè. n. 2. Rebuff. ubi antè n. 10. Gl. in Clem. unic. de renunc. v. liberè, & ibi AA. passim. Gestâ enim causâ metus sunt nulla. l. 1. ff. de eo, quod metus causâ. Paris. n. 35. citans Menoch. de arb. jud. casu 135. n. 1. Si autem constitutio talis ab initio non valuit, ergo neque renunciatio secuta virtute talis actus invalidi. Paris. ibid. Dum autem Paris. n. 37. ait, quòd metus invalidans constitutionem Procuratoris debeat esse justus, & hoc ipsum arbitrandum relinquitur Judici, per justum metum intelligere videtur metum, qui cadit in constantem virum.

6. Limitanda secundò: Ut non procedat, dum per malitiam Procuratoris, vel illius, in cujus manibus faciendâ resignatio, non potuit fieri intimatio revocationis ante cessionem. Castrop. cit. §. 4. nu. 11. (qui tamen addit, quòd si non ita fuerit principalis impeditus, quin saltem uni eorum, nempe vel Procuratori, vel Superiori recepturo resignationem potuisset denunciare revocationem, cessionem factam tenere, & revocationem non habere effectum; cuius contrarium sentit Gl. in cit. Clem. unic. v. eorum alterum: nempe revocationem)

tionem non procedere, esto uni eorum potuisset intimari) Paris. n. 39. citans Sely. ubi ante. juxta expressum textum cit. Clem. unic. ubi: nisi forte per ipsos, aut alios malitiose factum fuerit, quo minus ad eos, vel eorum alterum ante cessionem potuerit revocatio pervenisse, &c. ne fraus proficit.

7. Limitanda tertio, ut non procedat, si, antequam resignet Procurator, Principalis moriatur, tunc enim censetur revocatus Procurator sine alia intimatione; dum enim beneficium vacat per mortem, uti fit in eo casu, non potest vacare ex alia causa, juxta c. susceptum, de rescrip. in 6. Paris. n. 42. & 43.

8. Respondeo quarto: Ita necessaria est dicta intimatio ad hoc, ut cessare censetur mandatum, & Procurator invalidè resignare, ut nullatenus sufficiat illi aliunde constare de hac revocatione, Paris. cit. q. 25, n. 29. citans Gl. in cit. Clem. unic. v. deducta. Zabarell. & Vitalin. ibidem, ac dicens, sic pluries decisum per Rotam, & in praxi ab omnibus fervari: ignorantia enim revocationis praesumitur, Paris. n. 31. citans Rebuff. in pr. tit. de infirm. resign. n. 31. Felin. in c. ceterum, de rescrip. &c. Ac ideo dicenti, Procuratorem revocatum, incumbit onus id probandi, Paris. n. 32. citans Card. in cit. Clem. n. 22. communiter receptum, Nihilominus Rotam inclinare in hoc, quod dicta intimatio non requiratur pro forma, sed sufficiat sola scientia & noticia revocationis per cit. Clem. ubi dicitur: noticia revocationis, ait Tond. loc. cit. n. 13.

9. Respondeo quinto: Sed neque tacitè revocatus sine dicta intimatione censetur Procurator in ordine, ut ipse Procurator invalidè resignet, per hoc, quod Principalis per constitutionem Procuratoris ad resignandum coram Papa per se ipsum resignet illud beneficium coram Ordinario, Paris. cit. q. 25, n. 44. ubi: quod in hoc casu Principalis nequeat validè resignare coram Ordinario, nisi prius denunciet, seu intimet revocationem Procuratoris, seu mutationem voluntatis suae; juncto n. 53. ubi: concludendum dispositionem cit. Clem. unic. de renunc. constituentem, quod revocatione Procuratoris debeat fieri intimatio, habere locum in casu hujus quaestionis, ut, si velit Principalis ipse resignare, debeat prius revocare Procuratorem, alioqui resignatio non valeat. Citat pro hoc Barbatiam communiter quoad hoc receptum conf. 49. l. 4. Rationem dat ex eodem Barbat. Parisius n. 45. & n. 47. quod in cit. Clem. prohibeatur illusio & variatio in personis Ecclesiasticis, illusio inquam, quae illuderetur Procuratori ac Papae, constituendo Procuratorem ad resignandum coram Papa, & dein eum revocando absque intimatione. Item ut Paris. n. 48. quod dicta Clem. dicat, quod quomodolibet resignaverit, debeat fieri intimatio; verbum autem illud quomodolibet sit admodum praegnans, & importet omnem modum, per quem possit directè vel indirectè vià revocatio fieri; adeoque & comprehendat casum hunc, quo quis resignando revocaret Procuratorem; cum inficiari nequeat, quin eo ipso, quo Principalis resignat beneficium coram Ordinario, aliquo modo dicatur revocare Procuratorem datum ad resignandum coram Papa. Citat quoque pro hac sententia Parisius Selvam p. 3. q. 16. n. 9. ac dicit communem, à qua non recedendum in judicando & consulendo. Huic sententiae accedit Tond. qq. benef. p. 1. c. 26. n. 25. dicens, pro hac Selyz & Barbatiz sententià in Gallia saepe judica-

tum. Contrarium tamen sentit Felin. in c. ex parte Decani, de rescrip. n. 16. nempe validam esse, & prevalere resignationem factam à Principali coram Ordinario, quamvis Procurator ad Romanam Curiam missus nondum fuisset revocatus, dummodo provisio Ordinarii praecedat collationem Papae; neque ligatas esse manus Ordinarii per missionem Nuntii ad Papam; ed quod sufficiat, quod Procurator revocetur, licet revocatio ei non fuerit intimata; quando renunciatio Domini praecedit renunciationem Procuratoris. Quam Felini opinionem Parisius, & ex eo Tond. dicunt communiter reprobata.

10. Respondeo sexto: Necessè non est, ut dicta intimatio revocationis fiat ipsi Procuratori, sed sufficit eam fieri in Camera & Cancellaria coram eisdem Notariis. Paris. l. 9. q. 26, n. 1. & ex eo Azor loc. cit. juxta cit. Clem. Sufficit ei, hanc intimationem deduci ad notitiam Superioris, Paris. ibid. n. 2. quae autem sunt in Camera vel Cancellaria, dicuntur fieri coram, seu in conspectu Superioris. Paris. ibid. n. 3. ex Sarn. de trianali. q. 7. Et qualis Superior etiam est ille, coram quo facienda resignatio, juxta dicta alia. Econtra necesse non est, fieri intimationem illam in Curia & Cancellaria, sed sufficit fieri ipsi Procuratori. Paris. cit. q. 26. n. 9. & ex eo Azor juxta cit. Clem. ubi expressè dicitur: ad illius, vel ipsius: ad eos, aut eorum alterum, hoc est, Procuratoris vel Cancellariae, &c. notitiam. Pari modo, si Procurator fuit constitutus ad resignandum in manibus Ordinarii, Procurator ille revocari potest, & intimatio revocationis fieri dupliciter, nempe vel Ordinario, vel Procuratori ipsi. Paris. l. 9. q. 27. n. 19. citans Vitalin. in cit. Clem. Quod si intimatio non fit ipsi Procuratori, fieri debet tam in Cancellaria, quam in Camera Apostolica, seu in utroque hoc loco, cum litera expediantur vel per Camera, vel per Cancellariam, & liberum sit consensum prestare, vel in hac, vel in illa. Azor loc. cit. Paris. q. 26. n. 8. ubi etiam, quod si postquam ejus revocatio facta fuit in Camera, Procurator resignet in Cancellaria, valeat resignatio. Quod si intimatio non fit in Cancellaria, aut coram Superiore alio, in cujus manibus facienda resignatio, sed Procuratori, debet ipsimet Procuratori fieri, nec sufficit fieri Cursori, qui missus est ad sumendas expeditiones beneficii. Tond. loc. cit. n. 12. citans Rebuff. Et si sint constituti plures Procuratores, facienda est omnibus intimatione revocationis, alioqui valebit cessio facta per unum eorum. Paris. n. 10. Idque si singuli constituti sint in solidum, siue non. Tond. loc. cit. n. 9. dicens in hoc secundo casu, si nempe constituti non sint in solidum, non habere locum, c. si duo, §. fin. de procurat. in 6. quia id in Spiritualibus non tenet, Rationem pro utroque casu militantem dat Paris. cit. n. 10. quia quantum ad Procuratorem, cui non est intimata sua revocatio, censetur Dominus durare in eadem voluntate, cum, si non durasset in ea, id ei notificasset sicut alteri. Porro, quod attinet ad praxin istiusmodi revocationis intimationis, ait Paris. n. 12. & ex eo Azor loc. cit. observari de stylo, ut volens revocare Titium Procuratorem suum, dum principalis, seu revocans absens est à Curia, constituat alium, v. g. Cajum Procuratorem in Curia existentem, etique mandet, ut revocet traditum à se mandatum Titio de resignando tali beneficio, etique adimat omnem potestatem, & ipsam revocationem

gationem denunciaret in Cancellaria & Camera Apostolica: vel ut principalis existens in partibus eorum Notario & testibus revocet Titium Procuratorem suum, & eadem Scripturam per Notarium confecta Cajum in Urbe existentem creet Procuratorem ad hoc, ut Titio revocationem à se factam denunciaret, qui Cajus dein accepto hoc mandato vel Titio, vel in Camera & Cancellaria revocationem denunciaret per seipsum, vel per Cursorem ad hoc conductum. Quod si ipse Principalis quoque praesens est in Urbe, posse illum idem observare, faciendum per Cursorem intimationem procuratori revocando, & Notariis Camerae & Cancellariae.

11. Respondeo septimò: Literæ, in quibus Principalis Procuratori suo à se constituto mandat, ut nihil agat in hoc negotio resignationis, priusquam de iure ab eo admoneatur, acceptæ ab eodem Procuratore sufficiunt loco intimationis, ita ut si iis non obstantibus resignet, seu consensum suum præstet, invalida sit resignatio; eò quòd per illa verba posita in dictis literis, licet non sit revocata voluntas Principalis, cesset tamen usque ad novas literas. Azor loc. cit. Paris. l. 9. q. 28. n. 1. qui etiam id ipsum ampliat, ut procedat, etiam si illæ literæ pervenissent prius ad manus Procuratoris, postquam consensum parvum præstitisset per porrectionem supplicæ, & hac signata à Papa, & data.

12. Respondeo octavò: Sufficere quoque revocationem intimari Resignatario, tenet Tond. qq. benef. p. 1. c. 26. n. 14. Item tenet Selv. de benef. p. 3. p. 16. n. 6. Rebuff. in pr. tit. de revocat. Procurat. & alii apud Paris. l. 9. q. 27. n. 2. eò quòd, ut Paris. n. 3. in permutatione sufficiat intimationem fieri ei, cum quo facienda permutatio, seu notam esse revocationem alteri compermutanti; ad quod tamen respondet Paris. ibid. esse dispartitam, eò quòd in permutatione is, cum quo facienda permutatio, gerit vicem partis, Resignatarius autem, seu habens spem in resignatione futura, sit ut extraneus. Item, ut Paris. ibid. nu. 4. quod si post intimationem factam Resignatario sequatur cessio in favorem ejus, is videatur esse in dolo tacendo revocationem; in beneficiis autem abesse debeat omnis dolus. c. cum dicitur. de elect. c. dudum de præb. ad quod tamen etiam respondet Paris. na. 5. negando, Resignatarium illum esse in dolo, cum tacens verum non peccet, nisi quando est productus ut testis. Negat contra Felin. in c. ex parte Decani. n. 15. apud Paris. n. 1. eò quòd sit. Clem. unic. de renunc. loquens de revocatione Procuratoris ad resignandum requirit intimationem faciendam Procuratori vel Superiori; dum autem soli Resignatario innotescit revocatio, neutri illorum innotescat. Sub distinctione resolvit Rota in Salmantin. Abbatie 20. Jun. 1539. apud Paris. loc. cit. n. 6. nimirum non sufficere, si resignatio in favorem sit simplex, seu sine alia conditione, v.g. reservatione pensionis, fructuum, regressus; secus, si resignatio facienda in favorem est cum reservatione fructuum, pensionis, &c. eò quòd in illa resignatione simplici non consideretur persona resignatarii; secus in ea, quæ sit cum tali reservatione, utpote quæ vires habere nequit sine facto Resignatarii, ac proinde sufficiat ei intimari. A quâ distinctione, quia patitur plures difficultates, recessisse dein Rotam, & firmasse in contrarium, nempe sufficere intimationem revocationis factam

P. Leuren. Fori Benef. Tom. III.

resignatario, sive resignatio facienda simpliciter in favorem illius, sive facienda unà cum reservatione fructuum, pensionis, &c. tradit Paris. n. 10. relatis pluribus Rotæ decisionibus. Ac proinde huic sententiæ affirmanti simpliciter id sufficere, adhæret expressè Paris. cit. n. 10. in fine dicens, hanc esse communem omnium DD. à qua non recedendum in judicando, & consulendo. & nu. 15. dicens, hunc proinde esse tertium modum revocandi Procuratorem constitutum ad resignandum coram Papa. Rationem etiam dat nu. 11. quòd, cum tam in resignatione facta simpliciter in favorem, quàm in facta in favorem cum dicta reservatione, similive conditione beneficium resignatum debeat conferri illi, in cujus favorem facta, & aliàs sit nulla, persona resignatarii sit considerabilis, & reputetur pars: & sicuti Superior non potest beneficia permutata conferre, nisi compermutantibus; ita Papa non consuevit alteri conferre beneficium resignatum, quàm ei, in cujus favorem resignatum est; ac consequenter, si propterea compermutans pars est, adeoque sufficit ei fieri intimationem revocationis, sufficit quoque ob rationis paritatem dictam intimationem fieri Resignatario, seu ei, in cujus favorem sine ulla reservatione pensionis, aut fructuum beneficium erat resignandum.

13. Respondeo denique: Si instrumentum procuratorium nondum receptum est à Procuratore, sufficit denunciare Notario, qui est rogatus de illo, quòd principalis prænuit, & ideo non expediat. Paris. cit. q. 27. n. 20. citans Rebuff. in pr. tit. de revocat. Procurat. n. 9. ubi etiam dicit, quòd, si post factam dictam notificationem Notarius conficiat instrumentum, & tradat parti, tanquam falsarius puniri debeat. Referuntque hoc ipsum tam ad revocationem resignationis faciendam coram Papa, quàm faciendam coram Ordinario.

Questio 699. Si eadem die, quâ facta fuit resignatio, seu præstitus consensus in Cancellaria vel Camera, facta est quoque revocatio, an revocatio mandati censetur præcedere resignationem?

Respondeo negativè; quia asserenti revocationem incumbit onus eam probandi, & asserens revocationem in hoc casu fundat se super tempore, quod probare debet. Adde, quòd præsumatur pro validitate actus, ac denique facta revocatione non solent expediri Bullæ, seu extensio consensus non admittitur. Ita Paris. l. 9. q. 31. n. 3a. in fine, sic resolutum dicens à Rota 10. Octob. 1526.

Questio 700. An, & qualiter revocans Procuratorem constitutum ad resignandum vel permutandum, teneatur Procuratori ad damna & interesse illius, nisi & omnium, quorum intererat mandatum non esse revocatum?

Respondeo primò: In casibus, in quibus permissa revocatio Procuratoris ad resignandum constituti, si factæ sint expensæ pro executione mandati, debet revocans illas resarcire, & damna restituere non solum ipsi Procuratori, sed etiam parti, si illius interfit. Tond. qq. benef. p. 1. c. 26. à n. 27. citans Rebuff. in concord. tit. de sublat. Clem. literar. v. resignatio. 4. Limit. & Bald. in l. si mandasset.

Ff 4

mandasset.

mandassem. col. 3. ubi is dicat, quod si Procuratoris aliquid interest, Dominus non liberabitur ab interesse propter revocationem, quia Procurator non est certificatus, & ideo mandatum adhuc durat ad effectum, ut constitutus teneatur ad interesse mandatarii. Similiter, ut Tond. loc. cit. n. 28. respectu illius, cum quo Procurator aliquid gessit, durat mandatum ad effectum consequendi damna, & interesse usque ad tempus revocationis intimatae, adeoque tenetur constituens ad damna, sive consistant in expensis, sive in aliis damnis.

2. Respondeo secundò: In casu presente Principalis tenetur solum ad interesse intrinsicum, veluti sunt expensae factae pro expeditione ad Urbem, pro Nunciis, Curforibus, aliisque similibus; non verò ad interesse extrinsecum, seu extra rem. Tond. loc. cit. n. 34. juxta regulam, ut ait, generalem DD. in l. si quando. c. unde vi. & nominatim Fumei in tr. de eo, quod interest. n. 43. & seq. nempe quòd quotiescunque aliquis actus sit lege permittente, & dando operam rei licitae, solum esse intrinsicum debeat. Porro tradit Tond. à n. 31. cum interesse illud, utpote consistentis potius in facto, quam in jure difficilis sit probationis, taxari & liquidari debere juxta qualitatem personarum, locorum, ac temporum, adeoque in hoc, ut Menoch. de arb. casu 116. n. 20. multum possit arbitrium judicis.

PARAGRAPHVS X.

De Resignatione facta vi, metu, dolo post spoliū.

Quaestio 701. An, & qualiter resignatio debeat esse libera & spontanea?

Respondeo: Debere esse liberam & spontaneam, seu voluntariam in hoc sensu, ut neque vi, seu metu, neque fraude, vel dolo sit extorta. Garc. p. II. c. 3. n. 143. Castrop. de benef. d. 6. p. 2. §. 5. n. 1. Azor p. 2. l. 7. c. 26. q. 1. Paris. l. 13. q. 1. n. 1. ubi: quòd inter alia requisita bonae ac validae resignationis illud obtinet principalem locum, quòd debeat esse libera ac voluntaria, juxta c. ad audientiam. de his, qua vi metusve causae sunt. c. Abbas. c. ad aures. tit. eod. c. accepta. de restitut. spoliar. quibus, uti & aliis textibus resignatio beneficii metu extorta graviter improbat; metus siquidem liberae voluntati contrariatur. Paris. loc. cit. n. 7. & Card. Paris. conf. 2. n. 29. vol. 4. & dolo consensus excludit. Paris. l. 9. q. 3. n. 7. dolo enim deceptus non dicitur consentire. Paris. ibid. n. 9. ex Card. Paris. conf. 100. n. 72. vol. 1.

Quaestio 702. An igitur resignatio metu facta sit nulla, & in specie, si juramento sit vallata?

1. **R**espondeo primò: Esse nullam. Garc. loc. cit. Card. de Luc. de benef. d. 78. n. 6. ubi: quòd positae probatione metus, vel coactionis resultat nullitas actus resignationis. Paris. cit. q. 1. n. 3. ubi: communis schola Canonistarum, & Legistarum concludit, resignationem factam metu esse nullam. citat pro hac communi sententia AA. quos plurimos, probatque illam citatis q. praeced. textibus illis quatuor.

2. Respondeo secundò: Citra omnem dubitationem est nulla in hoc sensu, quòd facta careat omni robore firmitatis, Castrop. loc. cit. n. 2. Paris. cit. q. 1. n. 5. constat ex citatis textibus; atque ita in terminis generalibus, quòd, qua vi metusve causae sunt, carere debeant robore firmitatis, dicitur in toto titulo ff. & cod. de his, qua sunt vi metusve causae. Pari modo, qui metu cogente Procuratorem constituit ad beneficium resignandum, ipsa constitutio sit nulla (etiam, ut expressè Paris. ipso jure) & quidquid agit, planè improbat; à Jure, Paris. cit. q. 1. n. 47. Azor. loc. cit. citantes Abb. & Host. in cit. c. Abbas. neque in revocatione talis Procuratoris ex metu constituti opus esse, ut ipsi Procuratori vel Resignatario (adde nec Superiori, coram quo facienda resignatio) fiat intimatio, sed posse etiam clam revocari tradunt iidem.

3. Ampliatur responsio, ut procedat in cujuscunque demum beneficii, seu dignitatis, etiam maxima, resignatione interveniat metus. Paris. cit. q. 1. n. 2. & 9.

4. Ampliatur secundò, ut nulla sit in dicto sensu resignatio, à quocunque desum metus inferatur, sive à Laicis, sive Ecclesiasticis quibuscunque, puta à Cardinalibus, ab Episcopis, coram Vicariis, aliisque Ordinariis, Praelatis, Collatoribus, sive ab extraneis, sive à parentibus. Azor loc. cit. Paris. cit. q. 1. à n. 10. singula stabiliens multis AA.

5. Ampliatur tertio, ut procedat, etiam si collatio de tali beneficio ex metu resignato facta jam sit alteri. Paris. n. 46. citans Ruin. conf. 121. vol. 4.

6. Ampliatur quarto, & respondetur ad alteram quaestionis partem: ut jure reprobetur, infirmetur, & in dicto sensu sit nulla resignatio, etiam si juramento sit firmata, dum nimirum (ut Paris. n. 16.) ex metu juravit quis renunciare beneficium, vel in resignatione juravit, se non repetiturum illud, Castrop. loc. cit. n. 2. Azor loc. cit. Paris. cit. n. 16. citans Butrio. in cit. c. ad audientiam. Navar. in c. accepta. de restitut. spoliar. conf. 121. n. 3. vol. 4. Ne tamen hinc communi conclusioni obster textus c. ad aures. de his, qua vi, &c. ubi dicitur: Tua igitur discretioni praesentibus innotescat, quòd renunciatio facta ad terrorem Laicorum (nisi forte juramento, vel fide interposita sit confirmata) non impediat, quòd minus is, qui renunciavit Ecclesiae, ad cujus regimen prius erat electus, praesentatur eidem, &c. ne inquam textus ille obster, dicendum, requiri tamen, & necessarium esse, ut talis à juramento Superioris auctoritate absolvetur ad effectum, ut possit agere, & petere, & redire ad beneficium metu renunciatum cum juramento. Azor. loc. cit. Paris. cit. q. 1. n. 29. qui etiam n. 28. cum Nav. in c. accepta. de restitut. spoliar. in 6. opposit. n. 6. ait, hanc esse veram ad dictam textum responsum, ut dicatur textus ille procedere ante absolutionem à juramento, ita ut, nisi eam obtulerit, non possit illi Ecclesiae praesentari (seu repetere denuo, & redire ad beneficium; eadem enim utriusque est ratio; quamvis vel hinc aliam ad citatum textum responsum perant alii, quam sustentabilem dicit Paris. n. 26, nimirum illum loqui de resignatione juris ad beneficium; quia loquitur de jure quaesito per electionem, in praesentia autem agatur de jure in beneficio resignato, quòd difficilius tollitur) sive juramentum factum fuerit metu ad resignandum, & dein secuta resignatio, sive facta fuit resignatio ob metum, & dein interpositum juramentum de non repetendo, Nam